

**DRUŽBA BREZ ODPADKOV (»ZERO WASTE«)
V OBČINAH GORJE IN BLED**

X. ZERO WASTE ODBOR
Zapisnik

29. maj 2024

1. ZERO WASTE ODBOR

V Zero Waste odboru so naslednji člani:

- Romana Starič, predstavnica Občine Bled
- Primož Tomše Zorč, predstavnik Občine Gorje
- Jožica Peljhan, predstavnica komunalnega podjetja Infrastruktura Bled d.o.o.
- Jaka Kranjc, predstavnik nacionalne Zero Waste organizacije
- Aljaž Mulej, Društvo tabornikov Poključski rod Gorje, predstavnik nevladne organizacije občine Gorje
- Miha Žvan, Društvo za varstvo okolja Bled, predstavnik nevladne organizacije občine Bled

Naloga odbora je, da sodeluje pri razvoju in implementaciji zaveze, oceni kritične korake, definira rešitve v primeru težav pri izvedbi ali rokih, podpira izvajanje zaveze ter poroča nacionalni Zero Waste organizaciji.

Predsednik Odbora je predstavnik komunalnega podjetja.

Mandat Odbora traja do leta 2025, do katerega naj bi bili izpolnjeni cilji, zastavljeni v načrtu in se sestane najmanj 1x letno.

Članstvo v Odboru je častno, predstavnik nacionalne Zero Waste organizacije prejme nadomestilo za udeležbo na odboru 150,00 EUR (DDV ni vključen).

IX. odbora so se udeležili: Primož Tomše Zorč, Peter Torkar, Anton Mežan, Romana Starič, Janez Resman, Jaka Kranjc, Žaklina Znajder in Jožica Peljhan. Miha Žvan se je opravičil.

Ker se predstavnik nevladne organizacije občine Gorje že nekaj časa ni oglasil, je bil lansko leto pozvan, da se izjasni, ali želi še sodelovati v odboru ali pa se namesto njega poišče zamenjava. Odziva ni bilo. Peter Torkar je predlagal, da se k sodelovanju povabi Športno društvo Gorje.

Skupna odločitev je tudi, da se k sodelovanju v odboru povabi predstavnik javnega zavoda Turizem Bled. Maja Pančur se je opravičila. K naslednjemu odboru se povabi tudi njihova predstavnica za komunikacijo, Niko Pirnar.

Sprejeti so bili naslednji predlogi:

- V zavezujoč dokument se vključijo pogoji za vse prireditve, ki se dogajajo v obeh občinah. Vse prireditve naj bodo zero waste, s povratno ali biorazgradljivo embalažo, pod nadzorom zelene straže. To naj bo določeno že na razpisu prireditev (Turizem Bled)
- Vzpostavi naj se ZW certifikat za sobodajalce: »light« verzija
- Turizem Bled naj obvesti sobodajalce, da obiskovalci odlagajo odpadke tam, kjer se prenočuje.
- Pripravi se graf zbiranja odpadnih sveč in kontaktira prevzemnika ali bi bilo smiselno ločeno zbirati plastične in elektronske sveče.
- V evidenci se poišče 8-10 sobodajalcev, ki samo oddajajo sobe in tam ne stanujejo. Po možnosti se pregleda njihova sestava MKO in ugotovi koliko turisti zares ločujejo.
- Pripravi se analiza največjih prispevnikov h količinam MKO.
- V jesenskem ali zimskem času EBM izvedejo sortirno analizo BIO odpadkov (blokovsko naselje, gospodinjstva)
- EBM posredujejo županu občine Gorje ponudbo za uvedbo ponudbe pomoči pri nakupu pralnih plenjic za novorojenčke.
- V vrtce in šole poslati predlog o skupni (šole-vrtci-občina-komunalno podjetje) nabavi jeklenk za otroke za promocijo »Voda iz pipe«.

Odbor je potekal v sredo, 29. 5. 2024 od 11.00 do 12.45 ure v sejni sobi Infrastrukture Bled d.o.o. Zapisala: Jožica Peljhan.

2. POROČILO IN PLAN AKTIVNOSTI NA PODROČJU RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED

2.1 Poročilo o izvedenih aktivnostih v letu 2023

Od zadnjega srečanja odbora zero waste do danes so bile za doseganje zavez iz Načrta izvedene aktivnosti opisane v Poročilu, ki je priloga temu zapisniku.

3. VIZIJA, CILJI IN POGLAVITNE REŠITVE

Vizija Občine Gorje in Občine Bled je postati občina, ki z viri ravna trajnostno in gospodarno: odpadki, kot viri ne končajo na odlagališču in hrana ne v smeteh. V občini nastajajo zelena delovna mesta. Vsi se zavedajo vrednosti virov in svoje vloge pri učinkoviti rabi virov.

Cilj Načrta oz. Strategije je dati jasno navodilo vsem prebivalcem, obiskovalcem in izvajalcem dejavnosti o ravnanju z odpadki na območju občin v prihodnosti:

1. Ohranjanje in varovanje naravnih virov (pokrajine in vode)
2. Izobraževanje in osveščanje k odgovornemu potrošništvu
3. Preprečevanje nastajanja odpadkov:
 - premislimo kaj res potrebujemo preden kupimo
 - kupimo izdelke, ki so kvalitetni, narejeni iz ekoloških in/ali recikliranih materialov, izogibamo se nakupu izdelkov za enkratno uporabo
 - če neke stvari ne potrebujemo več jo prodamo, posodimo ali podarimo
 - ko potrebujemo nek izdelek le za enkratno uporabo si ga izposodimo
 - spodbude kupcem, da prinesejo svojo embalažo in vrečke za večkratno uporabo
 - spodbujanje kupcev, da kupujejo izdelke brez embalaže ali vsaj take, ki so v ekološki embalaži
 - spodbujanje uporabe pralnih plen
4. Ponovna uporaba izdelkov:
 - v nove namene (npr. stare fotografije za umetnost, obleke za vrečke, itd.)
 - popravilo tako, da se ohranja vrednost in uporabnost izdelka.
 - obnavljanje, predelava sestavnih delov, razstavljanje na sestavne dele, ki jih ponovno uporabimo
 - spodbujanje izmenjav, trgovin z izdelki ponovne uporabe, garažne razprodaje, boljših trgov in zbiranja v dobrodelne namene.
5. Recikliranje
6. Kompostiranje na domačem vrtu. Prednost pred kompostiranjem hrane je uporaba še dobre hrane iz menz in hotelov za ljudi, ki so socialno ogroženi, nato za prehrano živali, šele nato se lahko hrano smatra kot biološko razgradljiv kuhinjski odpadek.
7. Čim večja snovna predelava vseh vrst odpadkov z namenom zmanjšanja količin odpadkov namenjenih za odstranjevanje.
8. Povečan prijazen nadzor zbiranja vseh vrst odpadkov pri povzročiteljih.
9. Čim bolj kakovostno ločeno zbiranje vseh vrst odpadkov z namenom, da so čiste in tako bolj uporabne za predelavo in obdelavo.
10. Sežiganje mešanih komunalnih odpadkov, gum, lesa iz mešanih gradbenih odpadkov ali blata čistilnih naprav je nesprijemljivo.

Poglavitne rešitve Načrta oz. Zaveze:

- izobraževanje in osveščanje prebivalcev in obiskovalcev o ravnanju z odpadki na območju občin,
- preprečevanje nastajanja odpadkov na izvoru,
- ponovna uporaba,
- zagotavljanje kar najboljših pogojev za ločeno zbiranje odpadkov na izvoru: natančnejše ločevanje (s povečanim nadzorom ločevanja) in posledično manj zbranega preostanka komunalnih odpadkov namenjenega obdelavi in končno odlaganju.

4. ZAVEZA OBČIN GORJE IN BLEDE NA POTI DO ZERO WASTE

Občini Gorje in Bled se zavezujeta, da bosta:

- **do leta 2020** vzpostavila pogoje, ki bodo omogočili:

1. Izmed vseh zbranih komunalnih odpadkov izločiti 75% delež koristnih odpadkov in jih poslati naprej v snovno izrabo (recikliranje, kompostiranje, anaerobna obdelava).
2. Zmanjšanje količine zbranih mešanih komunalnih odpadkov na 70 (Gorje) in 100 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.
3. Zmanjšanje količine odloženih odpadkov na 50 (Gorje) in 80 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.
4. Zmanjšanje količine vseh nastalih odpadkov na 200 (Gorje) in 300 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.

Leto 2020 je prelomno, saj se preverjajo zaveze, ki se jim je občina zavezala ob vstopu.

Kljub temu, da občinama ni uspelo doseči zavez ob vstopu v projekt (razen ene zaveze v občini Gorje), lahko rečemo, da sta na poti k temu cilju. O tem pričajo tudi deleži posamezne zbranih frakcij. Mešanih komunalnih odpadkov je manj, povečuje se delež ločeno zbranih frakcij. Vsekakor bo potrebno sprejeti še kakšen ukrep, ki bo dvignil osveščenost tako prebivalcev, kot obiskovalcev Bleda, da se bo ta trend lahko nadaljeval.

- **do leta 2025** vzpostavila pogoje, ki bodo omogočili:

1. Izmed vseh zbranih komunalnih odpadkov izločiti 80 % delež koristnih odpadkov in jih poslati naprej v snovno izrabo (recikliranje, kompostiranje, anaerobna obdelava).
2. Zmanjšanje količine zbranih mešanih komunalnih odpadkov na 65 (Gorje) in 75 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.
3. iskanju rešitev za nadaljnjo predelavo, ponovno uporabo, snovno izrabo ali preoblikovanje materialov za vse zbrane vrste odpadkov,
4. izvedbi analize mešanih ostankov odpadkov, ki pokaže, katere deleže je možno znižati s preprostejšimi ukrepi, katere pa zgolj s sodelovanjem proizvajalcev. Prva analiza bo opravljena v prvem letu po sprejemu Načrta oz. Zaveze. Nadaljnje analize bodo izvedene najmanj 1x na leto z namenom spremljanja napredka in prilagajanja ukrepov za doseg ciljev,
5. krepitvi zavedanja za upoštevanje prioritet na področju ravnanja z odpadki (preprečevanje nastajanja, ponovna uporaba in recikliranje odpadkov je usmerjeno v zniževanje količin vseh nastalih komunalnih odpadkov ter zniževanje količin mešanih ostankov) ter odpadkov praviloma ne usmerjati v sežigalnice. Sežiganje mešanih komunalnih odpadkov, gum, lesa iz mešanih gradbenih odpadkov ali blat čistilnih naprav je nesprejemljivo,
6. organiziranju izobraževanja, informiranja, osveščanja in sodelovanja s prebivalci, obiskovalci in podjetji, kjer nastajajo komunalni odpadki ter s podjetji, kjer nastajajo odpadki, ki ne sodijo v njeno neposredno pristojnost o pravilnem ravnanju z odpadki, kompostiranju na domačem vrtu, s poudarkom na preprečevanju nastajanja odpadkov in ponovni uporabi predmetov,
7. dogovoru s ponudniki nastanitve v občini glede postavitve manjših zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov v sobe ali na hodnike nastanitvenih objektov, namestitve informativnega gradiva po sobah (hitri vodnik po ločevanju odpadkov v tujih jezikih),
8. vzpostavitvi in zagotovitvi delovanja eko točke, katere namen je izobraževati in osveščati ljudi o trajnostno naravnem vedenju. Eko točko se lahko vzpostavi tudi v sodelovanju s sosednjo občino. Eko točka je lahko stacionarna ali mobilna,

9. vzpostavitvi in zagotovitvi delovanja medobčinskega centra ponovne uporabe (v nadaljevanju CPU), v katerem bo rabljene predmete mogoče popraviti, dodelati, predelati, preoblikovati in prodati. CPU se lahko vzpostavi tudi v sodelovanju s sosednjo občino,
10. organiziranju sistema samooskrbe lokalnega prebivalstva, prodaja lokalnih izdelkov in pridelkov ter živil v razsutem stanju (brez embalaže),
11. pravilnem upravljanju zemljišč (nadzor preobsežne gradnje, ki ima za posledico preveliko gostoto prebivalcev, obnova, sanacija in preprečevanje nastajanja degradiranih območij, načrtovanje zelenih stavb, načrtovanje in izgradnja energijsko in prehransko samozadostnih naselij ipd.),
12. spodbujanju trajnostne mobilnosti (v avtu se pelje več ljudi, ne vsak s svojim, hoja, vožnja s kolesom, javni prevoz ipd.) in novih življenjskih slogov (samooskrba, kratke nakupovalne verige, trajnostna pravična trgovina ipd.),
13. izbiri ponudnikov storitev dajala prednost tistim, ki zagotavljajo alternativne načine predelave odpadkov,
14. zmanjševanju ogljičnega odtisa v lokalnem okolju (spodbujanje energetske učinkovitosti, zelene javne nabave itd.).